

מראין: אריה פון

מרואיינם: נתן רועי, הסוכנות היהודית, רותי כפלן 70, תל-אביב

תאריך: 20.7.1999

הנושא: קליטתם של יהודים סורים ולבונן בארץ

ש. אבקש מכם בתחילת הריאיון לציין כמה תחנות בחים האישיים שלכם מבחן מקצועית. אתה עיתונאי. מה עוד תוץ מזה?

ת. אני עיתונאי משנת 1980. עבדתי בכמה עיתונים. בתקופה מסוימת חייתי פריז-לאנס ועבדתי בעיתונים זרים בחויל, הייתי נציג שלחם בארץ ובתקופה מסוימת עבדתי בשבייל עיתוני יורדים בארכ'יב ובעקבות כך התחלתי למכוב בעיתונים זרים, אמריקאים וכו', ואחר כך התחלתי לעבוד בארץ בכמה עיתונים. הקמתי ביחד עם אנשי הליכוד את יומן השבוע בשנת 1980 ואחר כך עבדתי בעיתון "דבר" ממחצ' השני של המפה עד 1985, עד שהוא נסגר. במקביל לקחתי חופשה ללא תשלום והייתי זובר התסודיות במשך שנה וחצי. עבדתי בצד ליויר והסתדרות ישראל קיסר. בנוסף לכך כתבתי ספרים בהזמנה מצה'ל. כתבתי 6-8 ספרים באופן אישי, והייתי סופר צללים עבור כל מיני אישים. במהלך העבודה שלי גם חתודות עתי בכתב לענייני עלייה, במסגרת עיתון "דיברי" וביום השבוע היהודי כתב צבאי וכTAB פלילים והוא היה לי נושא נוסף, שהיה קטע, אבל קראו לזה עלייה וקליטה, שזה הוסיף לי למשרה כ-50 שעות בשבוע.

ש. במסגרת זואת הגיעו לעניין של יהודי سوريا.

ת. כן.

ש. מתי היה המגע הראשון שלכם בנושא זהה? איך זה בכלל התחיל?

ת. בתחילת שנות 1981 היה לי כינוס בקולומביא בזרום אמריקה, בעיר קרטחנה, שהיה כינוס של עיתונאים מכל הולם, מכל הגושים ומכל הצדדים, והנושא היהודי תמיד שיחק אצלי תפקיד מאד מרכזי. אמנם הלחם והחמאה היה נושא הפלילים והביטחון ונושאים כבדים, אבל הנושא היהודי תמיד היה באמצע, כי צריך להבין מחדש החוץ והביטחון משחק תפקיד גודל מאוד שנוגעים לעלייה, הרבה מאוד פעמים.

ש. איך הגיעו לכינוס הזה?

ת. הוזמנו לשם, יחד עם עוד כמה עיתונאים ישראלים והגעתו לשם יחד עם יורח טל מעיתון "הארץ" ואחד זמרות, שהייתה עורך "דבר השבוע" והכתבת רות בוני. במהלך הפגישת הווידועתי לכמה עיתונאים שעבדו במזרחה תיכון, ובאמצעותם יצרנו מקורות מודיעין לקהילות יהודיות בעולם العربي, עם כתבים זרים, ווים.

צריך להבין שההפעלה של עיתונאים אחרים למען היא שיטה ידועה. דיבר קמתי כשהוא הופיע במדיות ערבי הוא הופיע כאיש עסקים, הרבה פעמים הוא הופיע בתור עיתונאי עם כל מיינדי תעוזות אלה ואחרות. עיתונאי זה דבר טוב תמיד. אז אם אתה מוצא עיתונאים שעובדים בעולם العربي בתקופה של 1981, שנה לפני מלחמת לבנון, שבילי זה היה מקורות מודיעין, ונס התחלתי להפעיל עיתונאי, שתיה חុיטונאי ראשי והכתב הראשי של עיתון שקראו לו "Middle East Times" בשפה האנגלית שיצא לאור בקפריסן וחולק בכל רחבי המזרח התיכון. לדעתי העיתון הזה מומן על ידי ה-יאן ולבן הפעיל את העיתונאי הזה והעורך הזה בצורה ישירה ללא עכבות בכלל, כי אם מיתה בעיה של עיתונאים אחרים ערבים, שאטם גם הימי בקשרים בתקופה של 1981, הימי די נקלע לבעה, כי לא רציתי לקיים מגע עם אנשים שאין לנו קשרים אותם, למרות שהוא עיתונאי אני לא רוצה לעבורי על החוק. והוא לי גם נוח מאוד, וגם לא דיברתי עם עיתונאים ערבים אף פעם על יהודים ועל נושאים כאלה, כי פחדתי שאולי הם שליחים של המוסדות שלהם והם יכולם חסן ושלום לפגוע ביהודים כאלה או אחרים.

או היכרתי את האיש הזה שאיני זכר את שמו, והוא עשה עבורי כמה שליחויות ליהודי دمشق.

אתה השליחויות שלו התרסמה בעיתון "Middle East Times" ואני ביקשתי ממנו לבוא לרב של הקהילה בדמשק, ואני מדבר על שנות 1981, שנה לפני מלחמת לבנון, ולברר כמה דברים:
 1) האם יש חיים יהודים תקינים ואין הגבלות; 2) האם יש בעיה לצאת מן המדינה ואם יש חופש תנועה ליהודים? 3) האם יש אנשים שאנו איננו יודעים עליהם ושישබים במנדי
 כלל? אני אומר את זה, כי לי לא היה אף פעם קשר עם המוסד. לא אהבתני לעבוד עם המוסד, לא אהבתני לעבוד עם השביב. אני לא אוהב אותם בכלל. לא רציתי לראות אותם

ווען דזענין

ולא רציתי לדבר אתם כי אף פעם לא ידעתם מהם את האמת. אם נפגשתי אתם חס היה משקרים אותי. זה לא משנה, אני ידעתה שהם משקרים אותי מהדקה הראשונה, מהרגע שנכנסתי אתכם למשא ומתן וזה לא מצא חן בעיני, כי לא אהבתני את המשחקים האלה. אני גם לא אהוב את השיטויות האלה ששואלים אותן שאלת שאלת או תגיד אני לא יודעת אם אתה לא יודע, אבל לא לשקר. צריך לזכור בתשבעון שאין לא שאלתי את המוסד אף פעם האם יש יהודים שישבו בכלל. תמיד עבדתי דרך צימוריות וולונטריים ויצורתי מקורות ולונטריים. אף פעם לא התעסקתי בכלל עם המוסד והשביב.

ש. שאלה היא מה פתאום התחלה להטעןך זוקא בייחודי دمشق; מות היה המנייע? אני לא התעניינתי זוקא בייחודי دمشق. מי שהכיר את העבודה שלי ידע שאין עסקתי ביוזדים במצוקה. זה היה הקו שלו. כל תהליך העבודה שלי כעתונאי, גם עד עצם היום הזה, זה יהודים במצוקה, כי ידעתה שהסתוכנות היהודית וכל הגופים האחרים עוסקים ביהדות הרגילה, ואני עסكتי ביוזדים במצוקה. אם מצאתי היהודי במצוקה במדינה מסוימת, ידעתי את זה גם כשעבדתי בנגלי צה"ל וחיפשתי תמיד את היהודי שבמצוקה.

ש. אם אני מבצע את זה נכון, זאת הייתה הנישוח העיתונאית שבת התמחית. ת. שבת בחרותי ובזה התמחיתני. היא הייתה חמי אטגרית, היא הייתה חמי קשה. אי אפשר היה לקבל מידע. בשביili להשיג מידע סודי לא ידוע זאת הייתה התנהה חמי גדולה שלו,焉. מודח אהבתני לעבוד עם הנושא הזה. יהודי دمشق באומה תקופת קצר ורמו לי ידיעות עליהם, שביבים של מידע מכל מיני מקומות, שיש להם בעיה.

אני רוצה להזכיר לך שבאותה תקופה לא היה באמנויות הבינלאומית שום מידע אודוט יהודים. אני בא מתוון בית שוכנות האדם וזכויות אזרח זה מעל לכל ולא ציונות. אבא שלי לא ציון בכלל, ואני הפון, אני ציוני. הורי על כאנשים צעירים ב-1947. מקורו של אבא שלי הוא בגרמניה, והמקום של אמא שלו הוא פולני. ההורים שלו עלו שנייהם מפולין. אבא שלי היה דיפלומט פולני יהודי שהוא עוזרו של השגריר היהודי הפולני לאויס, קר סוחה, זה איש שהיה האח של מנהל אוניברסיטת תל-אביב בשנות פרוט' בא, והוא איש שעמד באויס ב-1947 ונען את הסכם פולין להקמת מדינת ישראל. אביו עלה לארץ ב-1957 ואני דיברתי פולנית עד גיל 6. היה מסליל לציונות וגם לדת נבנה מעצמי, לא מhabbit של. זכויות

האזור והוארת תמיד היה בראש ובראשונה. תמיד חיפשתי בעבודה את העניין הזה, את הספציפיות הזו.

העיתונאי הזה של העיתון Middle East Times עשה עבורו את השליחות, והוא שלח לי את הכתבה שהתרסמה בעיתונו, ב-ספטמבר-אוקטובר 1981. הוא פשט עליה על ספינה מלימסול לسورיה לתקופה ובא לקהילה, צילם, וחוור. ביקשתי ממנו גם צללים שם.

אתה אומר שלשלתאותו, זאת אומתת שהיית צריך גם למן את הנסעה שלו.

לא מימنتי אותו. הוא עשה את זה מהבכפים שלו. הוא עשה את זה מהתקציב של העיתון שלו. העיתונות הייתה חופשית. אני לא אמרתי לו מה לכתב. הנחתתי לו על חישותן את הבעייה, תסבירתי לו את העניין והוא נסע לשם וגם צילם, שאות חלקם פירסם בעיתון שלו. אגב, אין לי את העיתון הזה. במעבר מ"דבר" הוא פשוט נשאר בארכו שם ולא הצלחתי להוציא אותו. אבל כשהכתב הגיעה וה-Middle East Times לא מופיע פה בארץ אלא במקומות, כי הוא היה בעל נטיות מאוד ימניות, רדיkalיות אפילו. הקורה שלו לא-יאד וליתה ברורה לי מעל לכל ספק. הוא חזר בחזרה ושלח לי את זה ואני פירסמתי כתבה גודלה על יהודי סוריה, יהודים במצרים.

כשאתה מסתמך על הכתבה של אותו עיתונאי.

כן, כי הקטע של העיתונאים תמיד הוא לקח כתבה של מישחו ולמחזר אותה ולכתב יכפי שכתב בעיתון Middle East Times שייא לאור בקריסון" וכו'. זאת שיטה ידועה. אף אחד מהקוראים לא ידע שנייה בעצם זה שהפעיל אותו. כמובן שכשההתרסם פה אז אני הפצת את זה בקרב חברי הכנסת מקרוב חברי ועדות העלייה ו הקליטה, כי היוינו כתוב לעניini עלייה וקליטה והיה לי אינטנס שיצטטו אותו מעל במוות הכנסת. חיפשתי חברי הכנסת מן הוועדה ועשיתי לי מודיעין מי מביניהם יוצאי סוריה, או מיזמי עורך וכו'. אחר כך שלחתי את זה לח"כ שושנה ארבל-אלמوزלינו שהיתה פעילה בעירק. בסוף שלחתי את זה לח"כ ממחם ידיד, שלא ידעתי אף שהוא אלבני, ואז הוא העלה את זה באותו תקופה בכנסת והוא ציטט מתוך הכתבה בדברי הכנסת ב-1981. הוא לא ידע שזה אני, אני לא היכרתי אותו. לא היכרתי את הארגון, לא היכרתי את החתימות, לא היכרתי כלום. זה התרסם וזה עשה את המהומה הציבורית שלו. אני לא קיבלתי שום פניה מעף אחד

וthen how

מחנופים שעוסקים בעלייה. לא פניו אליהם. היה לי נוח מאד לא להיות קשור. יש עיתונאים שהיו מחוברים למוסדות. אני לא. אני לא אוהב אותן, והמשכתי לעבוד. זה עשה את שלו בכנסות, קצת מנוחה, בינוים פרצה מלחמת לבנון.

ב-1983 או ב-1984 החלתי ליצור קשרים עם כל מיני סנטורים אמריקאים שהיו מגיעים לארץ גם בנושא זהה ובכל פגישה הייתה מראין אותם וגס היה מועלם להם שאלות בענייני יהודים כי הבנתי שיצורה של לובי היא דבר טבעי.

ב-1985 או 1986 הוזמנתי לטימיר שנקרה סמיר זצברוג באוסטריה, בעיתונאי. שםפגשתי סנטור אמריקאי דמוקרט שביקשתי ממנו בשעתו שימוש כל מאמץ להגיא יהודי سوريا. הוא בחור ממוצא יוני שבא ממדינת ויסקונסין. היה לי אגב עוד כמה סנטורים מוויסקונסין שעוזרו לי. הוא נסע לסוריה וכשהוא שב הוא מסר לי דיווח על כך. באזוז הבתרות שלו גרו יהודים והוא רץ בינהם. אז אמרתי לו: כשתחזור תוכל לעורך מسبب עיתונאים ולספר מה שראית וזה עשוי לגרום לך הרבה קולות, כי באזרך לך יש הרבה יהודים. ואכן הוא עשה את זה. כモン שבל הפניות שלי גם לעיתונאי וגם לסתוראים באו מתרן מציאת האינטנסים שלחם כדי שהם יואילו בטובם לעזר לאינטנסים שלי. לי היה אינטנס קיבל מידע ולהם יש את האינטנס שלהם,

כモン שלא ביקשתי אפילו אחד מהאנשי שאני מדובר עליהם לפנות לאנשי הקהילה. לא רציתי שאנשי הקהילה יכירו אותו. ירצה מיידור מוחלט כי לא רצוי ליצור מצב שכיאלן לאנשי הקהילה יש קשר אליו. לא רציתי לסבע אותו, רציתי שאמי אהיה מוחוץ לתמונה. בדרך הזאת נוצרה איזה היתה התעניינות כלפי היהודי سوريا, למרות שהיא שקט טוטלי מההתאחדות של עולי سوريا בישראל. חם לא זיברו בכלל. היה כניסה גוזל בשנת 1970 סמוך למלחמות יום כיפור, שכונת התקווה, מטלון פליקס, יעקב צור. אבל היה שקט. מונחים יגיד מעט לעת העלה את זה בכנסת, אבל לעיתים רחוקות, רק כשהוא נתבקש. ב-1974 הוא העלה את זה כשהיה חסיף עם 4 הבנות שתפסו אותו ושרפו אותו ושמו אותו בשקדים.

ש. מה זאת אומרת שהוא נתבקש חבר בכנסת ידיין?

ת. לדעתי הוא הופעל על ידי המוסד כמו כל חברי הכנסת שהיו מקרובים לדבר או להעלות איזה שהוא טענה ציבורית. הם כולם היו "עובדיה" המערכת. משתפים כמובן. כמובן שהיה להם אינטרס אישי, כי הם רצו שהיהודים לא יהיו שם במצוקה, אבל הם היו משותפים כמובן, חלק ממנחים יвид וכולם. הם כמובן עבדו בצורה כזו או בצורה אחרת. הם נסעו לחוויל. لكن כל אחד מהם היה בערובו מוגבל. אני לא חס ושלום באתי אליהם בטענה, כי הבנתי את העניין שלהם, היו להם בני משפחה, וכך לא באתי בטענות. אם היו מתקשרים אליו לא היה אפשר לי לעזור להם.

ואז בשנת 1987 או 1988 נמאס לי הסיפור הזה שאני עובד לבד. אני עשה לוויי בלבד, אני עובד לבד, אני עשה בלבד, שולח חומר לחברי נסות, כדי לעשות שככבות של תוכינה יותר חד, גם ב"ידיעות אחרונות", גם ב"מעריב", כי עיתון אחד מושך עיתון אחר וכן הלאה. כמובן שהוא לי מחסור במידע, אז ניסיתי גם לעניין גופים בינלאומיים כדי שמהם אני מקבל מידע. העיתונות שלי הייתה עיתונות יוומת. היא לא הייתה עיתונות שאמם נרצה יהודי או אני מזרה. אני הייתי יוזם במידע, יוצר במידע, כמובן שימושו יהיה מביא לי לפיו בקשה שלי. יצחתי קשרים עם כל מיון ארגונים למען זכויות אדם, כאלה ואחרים, מתוך רגשות גדולה ידעתני שחלק מהם צריך להיזהר מאוד מאוד, כי הם עובדים גם בשבייל הצד השני, בשבייל ממשלה דמשק או ממשלה לבנון. הנאמנות שלהם הייתה ברורה לצד הערבי. לא רציתי לשורת את הצד הערבי, רציתי לשורת את הצד היהודי, כי אני יהודי לפני שאמי כל דבר אחר.

ואז הצלחתי לקשר קשרים עם אמנסטי אינטראנשונל בארץ, בתל-אביב. כשהייתי בלונדון יצחתי קשרים עם המנהל של אמנסטי אינטראנשונל worldwide. פגשתי אותו בלונדון, אבל אני זוכר את שמו. ניסיתי לעניין ארגון שנקרא Censor ... זה ארגון של עיתונות שמונעים ממנו פרסום וניסיתי לראות האם יש בטרוריה מניעה של מידע באמצעות עצירה של כתבות עיתונות שליהם. בדרך זאת ובכל מיני אופנים, בסגירה של כל הכוונים, ניסיתי ליצור מידע אודות יהודי סוריה, לראות כמה יהודים יש, איך ההשתנות, האט יש הגירה שלילית, לאיזה כיוונים, היוזאיקה, מאיפה באים, לאן הולכים.

נתן דרומי

יכרתיי קשר עם העיתון בניו-יורק "ישראל שלנו". היה להם סניף בארץ, שמו אל שמואלי היה המנכ"ל שלו, איזה נוכל אחד חרדי. זה היה ב-1986-1987.

ניסיתי שם גם יבדקו ובאמצעותם אוכל גם לחתט. ומכובן כל עיתונאי שידעתني שהוא בעל יכולת או גישה למקורות יתודדים באזור הזה יוצר מידע שאין מוכן לפחות אותו ולתת להט קרדיט. אין לי בעיה עם זה. לא איכפת לי לכתבו שני יהודים מדמשק נטרפו בכו הגובל, מוסר העיתון "ישראל שלנו". מה איכפת לי?

בין היתר כיסיתי גם את הסוכנות היהודית, את משרד העליה והקליטה, וכמובן שהיינו נוכחים גם בחבר הנאמנים וכו'.

ב-1987-1988 באתי מיזומתי להגאנדות עלי סוריה ונילתי להפטעתי שהם יושבים ברוח, ראש פינה בתל-אביב, באתי לדין מיזומתי.

ש. איך ידעת שיש בכלל דין?

ת. ריכוזי ידיעות על החבורה הזאת כדי לדבר אתם. התקשרתי ליעוסף קלש, שהיה אז מזכיר התאחדות, ואמרתי לו: אני רוצה לפגוש אותך. אני רוצה לדבר אתכם ולדוזות לכם מה אני יודע ואני רוצה שתגלו לי מה קורה. רציתי להפעיל אותם על מנת שהם ייצרו לי מידע. והוא באתי לישיבה שישבו בה יוסף ריקה, משה מרודד וכל הגורדיים הזקנין.

זאת הייתה תקופה שהיא מאוד בעייתית. כשהכנסתי לישיבה הייתה לי תחושה מאוד נעימה שכולם שם פוחדים לדבר אליו שאחנו חיים בסוריה. כולם שתקו או שכולם פחדו לדבר. הייתה לי תחושת שהם בשליטים על ידי חמולת אופן טוטלי בזורה בזו או צורה אחרת. הרחתי, שערתני. אז אמר זוכר שאמרתי: לי נראה מואך מאד שאשכנו כמוני צריך לאסוף מידע מקורות שלו יום ולילה, מסנזורים אמריקאים כאלה או אחרים, על יהודי סוריה, בשאטם לא משתפים אני פועלם בכלל. אתם לא פונים, אתם לא מתחממים. זה נראה לי מואך מאד. בכל זאת יש לכם אחיהם שם, ואתם לא מדברים. אתם מבינים שככל דבר יעבור צנורה ואני לא אפרנס דבר שהוא תחת צנורה. הרי יש לי חובה יהודית קותם כל ואחר כך סנסציונית.

ש. האם אתה מודע לזה, ואני מတיר לעצמו שידעת, שקיימות בארץ צנורה לנבי כל זיהעה הקשורה ליהודים סוריה, ליציאה מסוריה, לכל מה שקשרו לבעה שלחס?

ת. קודם כל ידעתني את זה, וגם הסברתי להם שעליה נבחנת מחת תסיעף חוץ וביתוון ושיש הסכם צנוריה בין העיתונים לבין הצנורה הצבאית וכל מילה שיוצאת בעיתונות עוברת צנורה, הם ידעו את זה. אני לא עבדתי בשבייל עיתונאים זרים כמו עיתונאים אחרים שקיבלו הרבה לסק' בלי להעביר צנורה. אצל הכל עבר צנורה, למורות שהרבה פעמים גם ערערתי על הצנורה, אבל כשהודיעו לי שאין לא יכול לפרסם - לא פירסמתי ולא הבהירתי את זה לחוויל. לא היו אצל המשתקים האלה.

ש. זאת אומרת, בشرطית לפרסם כתבת או ידעת לבני היהודי سوريا והצנורה אמרה לך לא, זה קרה:

ת. כן, וזה שהוא קרה. לא פירסמתי הרבה דבריהם שרציתי לפרסם. אתה חושב שפירסמתי אותה שמדובר על יהודי سوريا שלא תחת צנורה לא היה דבר כזה. מה שקרה הוא שבאותה ישיבת, בתוך החתائدות של עולי سوريا אמרתי להם: זה לא יכול להיות שכך וכך יהודים, ונדמה לי שהיו שס 6,000 יהודים או קצת יותר, ואתם יושבים ושותקים. יכול להיות שאתם פועלם בדרך שלכם, כי אני יודע שמנגעים לפחות יהודים, 2, 3, 4, 5. אבל אתם צריכים לעמוד בגוף אחד צבורי מול הגוף בדמשק, שהוא כמובן פרו-סורי, שהם הולכים בנהלוכות כמובן לטובות سوريا וכו', אתם צריכים להיות חזית שלחם פה בארץ, ציוט. מה הסוד? אתם הרי יוצאי سوريا ואם אתם פועלים, אז תפעלו מצד דרכם המוסד, אבל תזבורו. אין לי בעיה עם הדבר הזה.

הם נעו בכיסאות ולא היה להם נוח ולא היה להם נעים. אני דיברתי אותם בצלירות מוחלטת ואמרתי להם: חבל על הזמן שלכם, אתם לא נולדתם זרים, אתם נולדתם בני אדם ואין סיבה שלא תזכירו. אתם לא יכולים להוציא כל הזמן בזענות-ברועות.

קלש היה הלחמני מבין כולם. הוא אמור עיניו, כי הנימוקים שאמי העלייתי بعد החשיפה מצאו חן בעיניו. אני טענתי שכדי להקן על האחים שיטשבים במקרה צריך שככל העולים ידע שחתם במקרה ושלכל תמורה שלחם יזועה ונרשמת ולא איזה ארגון או המוסד מוציאה ממש 3-4 אנשים בשקט. שיתחילו להפעיל לחץ כמו היהודי רוסיה, שיקימו גוף צבורי שיילחם, שיעשה לובי ושייעוד ושיסייע. צריך לעשות את הדברים האלה.

ש. אתה מודע לך שהויה אז המועצה הציבורית להצלת היהודי ערבי, ת. הכל ידוע. אבל המועצה פעלת תחת השגחת המוסד. היא לא פעלת בחלל ריק, כי המועצה למען יהודי ערבי זהה בלבד של המוסד, כמו שהמועצה הציבורית למען יהודי בריה"ם זה בלבד של לשכת הקשר. זה הכל ממש"פם. זה הכל ערכות של אנשי ציבור כפרונט. אנחנו מכירים את כל השיטויות האלה. אני יודעת מה זה המועצה למען היהודי ערבי. זאת חבורת של אנשים שהטעס בנה אותם, עשה אותם ושם אותם בתזוזת ואמר להם: אתם تعملו, אתם עושים, מה הוא עשה למען היהודי בריה"ם? זה ברור לי. צריך לצאת מתוך הנחה שאני לא מטומטם כדי לדעת מי כל האנשים האלה. הם ישבו ושתקנו. הם בעיקר ישבעו שם בכך לשתקן ולתת תחושה שככיבול הם פועלים. המועצה להצלת היהודי ערבי דיברה בזמן מסויימים, הקיימת רעש בזמן מסויימים. וזה לא היה מקרה שייעקב צור, שהוא שנירא בפריז, היה בין המיסידים. הוא היה איש שירות החוץ, קרוב למחלחת המתקר המדייני, קרוב למוסד, מאוד קרוב למוסד, לא רק סתם קרוב. אני יודעת בדיקת מאיה טעמים הם מוגנים.

באותה ישיבה יוסף קלש הגיע למסקנה שהוא צריך להיפגש אתי באוט נפרד. כמובן שמה שקרה הוא שבבקבות כך הוא יצר בעצמו חווית ביןו ובין שאר האנשים בהנהלה. אמרתי לו: תשמע, הם יישארו כמו שהם. אתה תישאר איפה שאתה וצדיק באמונתו יחיית. הם יפטרו אותך מהעבודה אם תזכיר למען אחיך בסוריה? אתה תקבל כוח ציבורי. הם לא יכולים לפטר אותך. יהיה לך כוח ציבורי כזה גדול שאף אחד לא יוכל לגעת בך. והתחלנו לעבוד בשיתוף פעולה. התחלתי להכיר לו עיתונים. היה לי אינטראס שהוא חזק. לא היה לי אינטראס שהוא יהיה תלש. האינטראס שלי היה מובהק משתי סיבות: הסיבה הראשונה שהוא היה מאד מואוד ישר, בדיעות האישית שלו. הוא אף פעם לא ויבר אתי הפוך על הפוך, בשקר, אף פעם. יוסף קלש אף פעם לא המיעיט בערבי, הוא לא זילזל بي. יכול להיות שפעמים הוא טועה, אבל אף פעם הוא לא משקר בזדון. יכול להיות שהוא לא מדיק, אבל זה לא בזדון, הוא לא ישקר אף פעם. כמובן מתוך הנחה שהוא איש המזרח ויש לו לפחות את עניין הכבוד האישין, זה לא משנה, זה לא אייפת לי, כי הקטע שלו היה מאד ציוני.

נתן רועי

או מה שקרה היה, לדעתי, זהות אינטראסיס מוחלטת בינו לביןו. הוא שנה את המוסד. הוא לא דצה לשימוש מהם.

ש. הוא עשה גם כמה פעולות שהיו בוגדים להמלצות המוסד.
ת. כן, ודאי. הוא פעל נגדם. לדעתי בחלק מהפעולות הוא עשה זאת זה מתוך מצוקה אישית, כשהוא ראה שהוא אינם עושים מה שהוא המליך. היו לו גם אינטראסים אישיים, כי היו לו בני משפחה בסוריה והוא ראה בזה שליחות. הוא ראה שהמוסד עובדים עליהם והוא אינם עושים ממש. על כן התחנו לשטר פעולה. זיברנון, סיימון, עשיון. כל פעולה שליו או שלו היתה מדוותת אחד לשני. הינו מאוד מסודרים א停产 עם השני. לא היה פרט שהוא לא ידע מצדדי. אם הייתי טسع לאורה'ב לסזרה של הרצאות או מוחמן או דברים כאלה, הינו מטביר לו עם מי אני נושא. אגב, כל הפעולות שליו הוזן, התוץ-ערותאית, היתה לא בתשלוט. אני לא קיבלתי כסף מאף אחד. אני עשית את זה מיזומתי. הודיעתי לקלש עם אותה סנטוריים אני נפש. כל מה שיכלמתי עשיתני.

ש. תמיד בעניין של יהודי سوريا.
ת. כן.
ש. קודם אמרת שהמוסד היה מונע או שהוא לו כוונות אחרות. למה התקשנו?
ת. המוסד איינו עובד בחול ריק. זה מגנון שלפעמים הוא משחק במשחקים של כבוד ולא משחק במשחקים ציוויים גרידא. אם למשל יש זרע כמו "היאס" או הגיינט שפועלות לטובות יהודי سوريا, אז יש ... בינם, למורות שתפקיד מהמיימן הוא של הגיינט ושל היהאס ושל המוסד. כל פעם הם מנוטים להראות שהם בראש. וזה מלחמות יהודים. וזה לא תמיד ממש נקי. הרבה פעמים זה מלחמות יהודים. ואני שהייתי בתוך הדבר הזה וראיתי את זה ממש נקי. הרבה פעמים זה מלחמות יהודים. ומורות שתפקיד הדבר הזה וראינו את זה מבפנים, ראיינו שלפעמים עושים החלטה שהוא לא נקי, משיקולים של פוליטיקה פנימית. אותו זה מאוד עיצבן. אני שונא את המוסד הזה מפני שאף פעם הוא לא קיבל החלטה נקייה משיקולים אחרים. תמיד זה היה "האם אנחנו נהיה בראש?".

אתן לך דוגמה: יהודי אלבניה, כשהשערים נפתחו, ופרסמתי את תסיפור הזה ועשה לי חד בכל העולם וגם רואינתי עליו, בא בכלל שבchorה בשם פליסטייה יקואל יצאה מאלבניה, כניסה לשגרירות ישראל ביון, פגעה את השגריר משה גלבוע, אמרה לו: אני רוצה להוציא

את אחוי היהודים מאלבניה, והוא דיברת אגב אנגלית. זה היה כאשרבינה הייתה מדינה סגורה לגמורי. סגורה ומסוגרת. היא אמרה: אני רוצה שהיהודים יקומו ויצאו מפה, כשהיא הגיעו לשגרירות ישראל ביוון, משה גלבוע היפנה אותה לסוכנות היהודית. היה נפשה בישראל לא עם המוסד תחילת אלא עם הסוכנות היהודית והסוכנות נתנה לה כספ', החזירה אותה בחזרה, והסוכנות ידעה את המוסד. המוסד מאוד נפגע מזה והחלה מלחמות יהודים: אנחנו נוציא, אתם תוציאו. כל הסיפור עם אלבניה היה באממת אחריות חמוץ. המוסד פעל באלבניה ועשה את כל מה שעשה בשאך בכל השנים, מכל מעין אופנים, באמצעות איש קשר שהכירתי אותו, הכל ברור וידוע. אני יודע את מחלקות היהודים במוסד ואני יודע איך זה בני מבנים וUMB וקשה לעבוד עליו. אני היתי גם סופר צללים של כמה מאנשי המוסד וכתבתי את הספרים שלהם. אני מכיר את אנשי המבצעים. אני מכיר אותם. אסור לשכוח שהיתי גם כתבת צבא. אף פעם לא כתבתי או דיברתי נגד המוסד. לא כתבתי "המוסד פגע בעלייה היהודי סוריה". אני לא כותב נגדם, אני פשוט לא אוהב אותם כי הם שקרים. הרבה שיקולים זרים היו נכנים להחלטות שלהם. ידעתי שיש מושגים שהוא עובדת של המוסד בכיסוי, שוש עמידת, שהוא עונה את מה שהוא צריך לעשות וחיה מתאמת כביכול. ידעתי שאפרים הלו נמצוא בתוך הסיפורים ויש לו אינטנס להפעיל אנשים כאלה ואחרים. ידעתי שגם יהודים זרים מסויימים שעשו עבודה פרטנית והיו ממודדים, אבל ידעתי שכולם שעמדו תחת היזרים של המוסד בידיעת מוחלטת של הרוב הראשי, הרוב אלברט חمرة. ידעתי שכל תרביניט בכל הקהילות היהודיות בארץ עבר כולם היו מופעלים על ידי המוסד בכוונה זאת או אחרת, באמצעות צד שלישי, באמצעות אדם נוסף, איש קשר, כדי למנוע מהם בעיה. ואגם זה דבר נראה איום, מהסבירה שם שלטון מגיע למסקנה שהוא צריך לפעול נגד רב, הוא צריך גם לשלוט אותן. אם הפועל צער ורבות איןנו יודע... לא כל הקהילה עומדת תחת זכויות מגדרת אלא אדם אחד. אז אם אתה עשית שיקול להפעיל אדם אחד, שהרב לא ידע, אתה משאיר אותו בתוך אישיות דתית ולא בתוך מישחו שהוא סוכן של המוסד או תייפ של המוסד. זה הרבה יותר בריא לקהילה. כי אם חס ושלום היו מגיעים למסקנה שהרב חمرة הוא כזה וכזה, היו יכולים לשלוט אותו, ואם תולים אותו אז אי אפשר להזין ابن בקהילה אחר כך. אבל זה שיקולים של המוסד, כי היו

נתנו עשי

משחקים של כבוד, כי אם הם מדברים – הם מדברים רק עם הרב הראשי. אלה שיקולים של טמונות. הם מפגרים.

ש. הדימוי הוא שונה לבלתיין. כשמדובר על המוסד הציבוריות אז זה בדיקת חיפה.
ת. לא איכפת לי. הם מטומטמים. אני אתנו לך דוגמה: לפعلמים קברן בכלא של دمشق,
שאף אחד במוחבראות הסורי לא היה בכלל מודרך לעצמו שהוא האיש שהוא אספן המידע
פסי נ אוזנת היהודים בدمشق והוא עבד שם והרב לא יודע את זה. אז זה הרבה יותר
בריא ורבה יותר טוב לקהילה. מה לעשות? במקרה הכספי הזה, קברים בקהילת
היהדות ידעו הרבה יותר מאשר הרבה אנשים אחרים אשר נتفسו בתור מרכזיים וידעו לא
רק על יהודים אלא גם על תיילים שנפלו במלחמות לבנון וכו'. וכך זה פותח מסkn את
קהילה.

ש. במקרה הזה אתה מדבר על שאלה זו?
ת. אני מדבר לא רק על שאלה זו. אני מדבר גם על אחרים. אני מדבר על אנשים שגם
הם נספים, זאת אומרת שעבדו בתור קברים. היתה משפחה שלמה, זה לא סוד. היתה אמה
שהובלה אפיו יחד עם משפחתו, בתואנה שאשתו נשרפה זוכוותה ושלחו אותה לשוויה. הם
గרים בנת-ים.

לכן אני לא אהבת את המוסד. עד עצם היום הזה אני חושב שהם עושים אמנים, עבורה אבל
הם אנשים מאוד קטנים. אני לא ידוע אם הם נס庵 האינטלקטואליים היהודים, אבל הם מנגנון
כמו כל מנגנון. עובדים בשבייל המנגנון עם משחקים של מנגנון, עם שקרים של מנגנון, עם
דיווחים שיקריים, פשוט נראה קשה לעבוד אתם. וזה אמרתי לישען קלש: אני הייתי חבר
הנאמנים של הסוכנות היהודית. נדמה לי שהזיהה בשנת 1991. בכינסה תילקו חומר מידע
והיה גם חומר מידע על יהודי سوريا, שראיתי בפעם הראשונה וקראו לו "הגטו השוכן" –
The Lost Ghetto, או משהו כזה. זה היה בبنيין האומה בירושלים. לקחו ליד את החומר
זהו וראיתי שזה בית הכנסת בקנדה, בטורונטו וההקדמה הייתה של גypsy פילדקר. לא
חיכרתי אותה, לא ידעתי מי זאת. הילתי ותייחסתי ומצאתי אותה וזה רأיתי שהיא
קלאפקט מדורגה ראשונה. הבנתי שהיא שקרה בינהומית. היה לי ברור שהיא עובדת של
מוסד. הייתה משוכנע בזה, ולמרות זאת חתמתי להיכנס אתה לקשרים של עבורה, של

נתן רושי

מידע, שאני קיבל ממוה מידע, כהפעלה של מקורות. ראוי שיש לה מידע, כי היא כתבתה, היא פירסמה, היא חיה בקנדה וזה נוח לי. אם היא תפרסם, אני יכול לצעט שזה מעיתון שהתפרסם בקנדה. אך יש לי מידע ואני לא צריך לחубו בצורתה ידיעה שהתפרסמה בקנדה. ראיתי את הקשרים שלה עם שורת התוך והקדית ברורה מקדונל. ראיתי שהשגרירות הצעונית-אמריקנית עובדות בשבייל הקהילה היהודית בדמשק. לדעתי זאת עבודה מאוד רצינית, זה דוקטורט של עד 100 שנה לדעתי, של פעילות שగירות קנדה ושגירות ארהיב בדמשק, והפעולות שלחם למען הצלה יהודים, למען שימור יודאיקה, למען העברת מידע וכו'. זאת עבודה גדולה מאוד.

از נפגשנו בביתמה של גוזי פילזקר בירושלים. שניים מהבאים שלה מבעה הראשן נמצא פה בארץ. אז בדקתי והתברר לו שבעה השני, דונל, הוא עורך דין ויש לו משרד גדול בטורונטו והוא בין היתר מייצג את המוסד. המשרד שלו יחד עם אמן גולדברג קבור את אוסטורבסקי בקנדה. חבטתי שהוא עובדת בשבייל המוסד. זה היה ברור לי. אתה צריך להבין שאני הלכתי בין הטיפות. לי היה אינטנס לפרסם מידע, כמובן על פי חוק. לא מעניין אותו המוסד, אני עובד שם? כל עיתונאי תושב שהוא צריך לייצג את המוסד. אני לא צריך לייצג את המוסד, כי אני לאעובד בשביילים, וכל הטענות האלה שהם עושים הכל למען מדינת ישראל. בטוח שאתה פועלם למען מדינת ישראל, אבל הם גם עושים שיטויות בשם מדינת ישראל. לא הייתי מוכן לקבל את זה. אני היה עיתונאי מאד בקורתי, לא פרידר של אף אחד. לא יכול לסתות אותו בטובת הנאה, נתת לי מידע.

ש. בשלב זהה, עד 91-1990...
ת. פירסמתי ידיעות כל כמה שבועות, ככל שיכלתי, או על מסר, או שחרור,

מקורות שלי מכל מיין מקומות. לעיתים פרש מישחו מתפקידו או שהתפרסם ספר של עובד היאס. מאד מאד שמרתי על קשר עם הגיונט, שהוא גוף מאוד סגור. בסוכנות היהודית היו קבועה של אנשים שעוזרו לי להשיג מידע ממנו שנקרו משולחנות משותפים. הרוי לעיתים הייתה מפרסם מידע של המוסד, בלי שהמוסד רצה בזה, כי זה היה-שולחנות משותפים. הם הרוי עבדו כל הזמן. יויר הנהלה קצר נפלו לי ממנה דברים. היו דיווחים בתוך ועדות פנימיות. נודע לי על בואם של 3-2, בדרך כלל צעירים, והייתי מניע לפעם

ווען דועש

בלילה לבנית ברודצקי ברמת אביב או לבית מילמן כאילו שאני מחפש מישחו רוסי, אבל חיפשתי אם יש מישחו עם שם משפחה סורי. הייתי בא ומראיין אותם, אחרי שהגעתי לקשר עם יוסף, הרבה פעמים ידענו אחד לפני השם, או שהוא ידע לפני אן אני ידעת לפנוי. אבל הוא ידע שאנו מאוד ישר אותו ואני לא מסתיר ממנו מילה ולא יוצר מודיעין לעצמי.

ש. בשלב זהה איש מוסד כלשהו או נציגות מהמוסד לא בא אליך ואמר לך "נו,נו,נו" תעשה כן, תעשה אחרת.

ת. לא. אף אחד מהמוסד לא פנה אליו, אני מנית שבמוסד יש לי שם לא טוב, אבל זה לא מעניין אותו. הם לא יכולים להגיד שאני שקרן או שפוגעת במשיחו או שמשיחו נפגע ממשמי. אין דבר כזה. אני לא בן אדם שאפשר לשנות עליו.

ש. גם יוסף קלש ברייאנו אותו אמר שאימנו עליו.
ת. עליון כן.

ש. יוסף קוסטיקה גם אמר שפנו אליו ובקשו ממנו...
ת. יוסף קוסטיקה ואחיו שלמה וכל המשפחה כולם אוימטו בצורה כזאת או אחרת. חלק ברכות וחלק לא ברכות. אבל כל הסיפורים האלה והרי לא מזינים לי בכלל. גם אם הם מונקשים אליו ומאיימים עליו, זה היה חזר אליהם בכומרג. כי אם היו פונים ובאים אליו הם היו חוטפים על הראש באותו רגע מוירט אגדות העיתונאים. הוא היה שולח מכתב לראש המוסד ואומר לו חד וחלק: אם עוד פעם זה יקרה, זה יצא החוצה. אני לא יוסף קוסטיקה, אני לא יוסף קלש. עלי לא מאימיים. עלי אי אפשר לאיים. אני חייתי בכל הסרטים ולי אין אינטנסיס זרים. אני לא משחק בפוליטיקה. אני משתק את העניין. אם חצנוורה מתירה פרסום - אני בחוץ. אם חצנוורה איננה מתירה פרסום - אני בפנים.

אני לא מעביר מידע. מידע שהיה אצלי ולא פורסם, נקרו וזרק לסל. לא החזקתי את המידע שלא פורסם בארכיבין פרטי.

הפעולות עם יוסף קלש הלהקה והתורובתה. בצורה הדרגתית התחיל להגיע אליו מידע מגוון פילדcker ואז היא אמרה שהיא חוזרת לנדת, באותה פגישת חבר הנאמנים, ב-1989 או 1990. היא התחילה לשלווח לי מידע אודיות יהודים. היא סיפרה לי קצר סיפור על שבתא,

עתן רועי

ולא את כולם פירסמתי. יכול להיות שהיה לה אינטראס לפרסום. היא אדם מאוד לא ישר. הדיווח שלו הוא לא אמת כלל וכלל. שמוני לב שהוא מופעלת על ידי המוסד ועל ידי משרד החוץ. במשרד החוץ היה יהודי כינר שהיה מנהל מחלקה התעסוקת במשרד החוץ והוא כפי הנראה הפעיל אותה בתקופה מסוימת. גם קודמו בתפקיד וגם אחריו הפעיל אותה בצורה חד-משמעות. היה כמובן תהבשה שאין לא יודע, אבל אני ידעת כי הכל עבדתי 24 שעות כדי לקבל מידע. אני ידעת כי מדובר מי מפעיל אותה, עם מי היא נפגשת; אבל זה לא הפריע לי. גם גס ידוע שם הם אמוריםלי דבר מסוים והם יגידו לי: אל תדבר – לא הייתי בדבר. אני לא עבדתי נגדם, כי אני לא יכול לפגוע במקור מידע. אין לי שום אינטראס. בשביל מהו אם אני פוגע בו, אני פוגע בעצמי.

המשך לעבור אליו חומר גם מצינוריות אחרים, מכל מיני גורמים, הפעלתני אפילו ערבים. היהת לי חברותות מאוד קרובה עם נאים מסלמה, חבר הכנסת מפלגת העבודה, שעשה עבורו עבודה בסוריה, בתימן וחבאי לי חומר על היהודי תימן, עוד לפני העלייה הגדולה של היהודי תימן. פניתי אליו ולא פניתי לאחרים, למשל מאנסי רקייח, כי ידעת שכאום הוא תחת שליטה של השביב, ידעת שהוא משותף פעולה באופן מוחלט והוא אכן לנמרי למזרקת ישראל. אין לו אמונות זרות. בכל מה שקשר לביטחון המדינה הוא לא משחק. המידע היה איך לפעמים, מעט לעת. הכנסתו לתמונה עוד חברי הכנסת חדשים שייעשו עוד פעולות, שישאו הרצאות בעיקר בחופשיים, בשיש ענות מלפטונים, בקי"ץ כנסועים לחוויל. הייתה קובע להם לוח פגישות עם סנטוריים, בקפיוטל.

ש. מי היו חברי הכנסת האלה?

ת. מי שהצלחתי להזhom אותו אליו באופן מוחלט היה שמעון שיטורית.

ש. קלינר גם כן היה בתמונה?

ת. לקלינר הייתה גוכחות בוועדת העלייה ו הקליטה אבל אני חשב שהnocחות שלו היהת נמוכה מזו של שמעון שיטורית בכל מה שקשרו לצורת ההתייחסות כלפי חוץ. הוא גם נטה יותר טוב כפרופסור למשפטים, למד בארה"ב. הוא מאוד pedigree. ספרדי עם מחשבה מאוד דוגמטית על מקומם של הספרדים בחברה הישראלית – אנחנו הספרדים מופלים מול

נתן דוני

והודי בריהיים. עניין של כבוד עצמי, מה פתאום שאחנו נשכח את הדמשkids, בשום אופן לא.

ש. מה עס חברות הכנסת אלמוולינו
ת. היא לא עשתה שום דבר, ממה שאינו יודע. מבריחות לובי ביינלאומי היה לא עשתה כלום. היא עשתה אולי בארץ, דברה. אבל שיטורית עשה לובי גדול מאוד. הוא מסע לנבעת הקפיטול בשנות ה-90, ואז אמרתי לו: אתה חייב להגיע לוועדת התקציבות ולהודיע חד חלק - אם הטורים לא מתיירים יצאיה של יהודים, חופש תנועה, לא מתיירים עליהם חוקים של דמוקרטיה נורטלית, ועדת התקציבות צריכה לפעול למניעה או לעזרה של התקציבים במסגרת התקציב הבינלאומי של הקונגרס לטוריה.

ש. ריאינתי את אורי גורדון והוא אמר לי שב-1988 כבר היה妾ץ די חזק מצד ארחהיב למען יהודי סוריה ובעצם מאי ההתייחסות כלפי היהודים בסוריה מעשתה הרבה יותר סבירות.

ת. כן, אבל אני חשב שהזה הילך בשלבים. זאת אומרת אני חשב שסטיבן סולוז, שהיה סנטור אמריקני במדינת ניו-יורק, הופעל למשל על ידי החאלביס בינוי-יורק כי זה היה אזרח הbattery שלו. הוא פעל ספרדיות. הוא הגיע, עשה ישיבה של ועדת מיוחדת מביתת מצבם של היהודי ומשק וسورיה בכלל. אפשר לראות את זה בדרכי הקונגרס. סנטור אמריקאי בשנות ה-80 עוד. הוא היה מעורב בחותונתו של החבונות מודמשק. הייתה תקופה שהוציאו 12-15 בנות, באישור של אסאד עם התערבות של ג'ימי קרטר. זה היה לעג לרש, קבוצה של כ-15 בנות. וזה בא לאחר התפיסה של 4 האחות. אבל הפעולה הרצינית של הקונגרס באה כאשר מהצד הישראלי הגיע חבר הכנסת, יו"ר לובי הכנסת היישראלי, פרופסור למשפטים, מדבר אנגלי שוטפת, הגיע לגבעת הקפיטול, והחליל מהל שיחות עם כולם. אני מניח שהוא עשה את זה בידיעה, שהוא נסע והוא נפגש.

מה שעיצבן אותו בכל הסיפור אז של היהודי בריהיים היה רפרנט מטעם חלשה בוושינגטון, אבל ליהודי دمشق לא היה רפרנט, הרפנט הרגיל של המוסד הוא חנספת הרגיל לענייני מודיעין שהיה מפעיל גם כל מיין פולארדים וגם התעסק בעניין הזה עניין שלו ולא היה רפרנט ליהדות המזוקה במדינות האיסלאם, וזה מאד עיצבן אותו. זה לא דבר שעשה לי

טוב, כי אמרתني: מה העניין בזה? נכון שבברית המلل יש כמהות יותר גזולה של יהודים, אז המיעוט צריך קריגל לחדוף? מה הסיפורו? למה לא יעבד אדם משך 24 שעות ביוםמה בתוך הקונגרס? צריך לדעת שם היה עובד אדם 10 שנים לפני כן בתוך הקונגרס אולי השערים היו נפתחים לפני כן, כי הזרים החשיבו באופן רציני מאוד את העניין התקציבי, התחללו לרבות להם התקציבים מהרומים ותקציבים האמריקאים בין היתר נתן להם אויר למשימה. אם תיתמי עוזר להם את הסיפור זהה, זה לא צחוק. הם היו חביבים להתחיל לשחרר את החבל, ואם זה היה מעצר ב-1974, הפעולות של 1984 עשר שנים לפני כן, הכל היה נראה אחרת. אני בתור עיתונאי היו לי כוחות מוגבלים אבל אני ידעתי מה צריך לעשות, אני ידעתי שצורך פחות להתעסק בעובזה שוויה של להוציא 2 יהודים מה-3 יהודים שם וצורך להשקיע את מלא המאמץ בלבוי למען יהודי سوريا בתחום גבעת חקפיול, זה לא פשוט. היה צורך לפחות על שידורים, על האבלת חופש תנועה, לדבר על כל הדברים שמספריים לאמריקאים אנשים שחווים בדמוקרטיה והגדלה ביותר בעולם. אני באופן אישי ראתה את זה אחרת. אני ראתה את הפעולות בתחום גבעת חקפיול כבעל משקל כבד, מאוד חשובה.

שיטורית עשה את מה שעשת, וכמוכן שקלש ידע על כן, וההאה שלי הייתה לפרסם מה שעשה שיטורית ולהפיץ את זה בעיתונים "דבר" וגם "בידיעות אחרונות". כל הידיעות שהופיעו ב"בידיעות אחרונות" תחת "כתב ידיעות אחרונות" היו שלי, על הבסיס הזה התפתחה הטענה קולנית בעיתונות הישראלית מול הבעייה של היהודי سوريا.

כמוכן שהחלה גם ליזום מפגשים של יוסף קלש עם ארגונים ולוגטרים מסוימים, שהשבתי שיסיימו בידי. אני יומתני את הפגש והאת חקר בין היהודי פילזקר לבין יוסף קלש, הוא לא חכיר אותה, הארגון לא חכיר אותה, היא לא חכיר את אותם. היא חקרה את אלברט אייל בניו-יורק, שהיא יושבת ראש ארגון "ביקור חולית". ארגון זה היה בקשר עם היהודי ישראל ו دمشק, בדומה שכשחו מגעים לניו-יורק והנתה היו מוגעת לארץ אז "ביקור חולית" עמד בקשר איתה, עם הארגון הישראלי.

נתן רועי

במהלך הפגישה סוכמה דורך פועלה. לדעתי דרך הפעולה הזאת סוכמה על דעתה חמושה, נדמה לי שזה היה בראשית שנות ה-50. סוכם שהפעולות תתחלק לשניים: בחורות או בחורים או משפחות שתצאנה ביומה ובטיפול בעובודה של ג'ודי פילדקר ויגיעו לניו-יורק, הוא יקבל מידע על היציאה והם מכירים את ג'ודי והוא ייצור את הקליטה מהארץ מהרגע שהם יגיעו.(Clomo, תקופה חפיפה בין היציאה והקליטה. ענייני זה מצא חן, כי אני טענתי שזאת הקליטה הכח טובה, ואני עדין חושב שהקליטה הכח טובה של יהודים בכלל היא כמו שהם נקלטו בהתחזות יוצאי סוריה, חד וחלק. אף יהודי שהגיע לאנץ לא נשאר תלוי באווויו. עדה קולעת בצוותה מסודרת. זה מצא חן ענייני, ואגב זאת דרך מסורתית ולא דרך שגדי המציג אותה. אני גם רוצה לזכור את זה, כי אני ראייתי גם סימנים של התחזוקות המגמה הזאת בארגון יוצאי دمشق, כי לאט לאט ראייתי שם אל-בר-לב וגם אנשים אחרים מתוך הארגון מבינים את המשמעות ואת החשיבות של זה, למראות שהם כבר הבינו אותה. יוסף קלש לא מזכיר אנגלית אז זה עבר דרכיו. יהודי ידעת מעט מאוד עברית, כך שהקשר היה אישי ואם היה נוצר מישחו, אז אני חיויתי מקבל מידע מה להעבר לו. ידעתי שהפקס יעבור אליו לארגון ולא אליו לעיתון, שהוא לא יסתובב ושותה ישאר קצר טווי, כי כך המזכירה של הארגון מקבלת את זה ולא אלף אנשים בעיתון. לא היה אז פקס זה היה נוח ליחסור הזה.)

הזרך השנייה הייתה להמשיך את הפעולות במקביל אליה. זאת אומרת, הוא עשה את הפעולות שלה עם יוסף, ואני אמשיך את הפעולות שלו ללא ידיעתה.(Clomo למדור אותה גם. אני לא מכרתי לה מידע. אני רק קמתי מידע. למשל, אם הייתי יודע על עיתונאים כאלה ואחרים שטוענים לסוריה, היומי שולח אותם מטעמי.)

ש. מוכר לך סטיין?

ת. כן.

ש. מה היה הקשר בינו לבין הוא ביקר שם כמה פעמים כנציג הקונגרס.

ת. אני ידעתי שהוא נושא וידעתי שהוא חוזר, הוא ידע שהוא "מוסקן" כי אני לא תחת שליטתה, לא בהשגתה. הקירבה הייתה של בדחו ותשbezנו. זה בכלל לא היה אפשרתי לי, כי הייתי ככל מקשור לארגון היהאס ולגיינט ושליחים הדיפלומטיים של המדינות הזרות

עת רועש

שהייתי אפילו מפעיל מהשגרירות פה שק דואר דיפלומטי דרך השגרירות האמריקאית دمشق-תל-אביב ודן קפריסין. תיה לי חבר שעבד בשגרירות, משה רשל, הוא היה שפינו של האמריקאים בארץ. הוא היה עשה את האיסוף מהמעיטונאים, מה שאמנון ברזילי עשה אחר כן. אמןון ברזילי היה ראש מחלקת איסוף מידע בשגרירות האמריקאית בארץ. הוא היה כתב לענייני ביטחון של עיתון הארץ, והוא החליף את משה רשל אחרי שמשה נפטר. הייתי אומר תמיד למשה רשל: תעשה לי טובה, אתה כל הזמן הולך לשטינקרים של המיעונאים ומוציא מהם מה אמרו בוועדת החוץ והביטחון. הם עושים פה איסוף האמריקאים. כתבתי על זה וهم לא אהבו אותו האמריקאים. אמרתי למשה רשל: ממי יידע אתה לא תקבל. אני מנק מידע אקלל. טוב לך? טוב לך. אולי פעם אני אתרצת. הוא שאל: מה אתה רוצה שאני עשה? אמרתי לו: אחד, שניים, שלישי. אמרתי לו: בלי מיזרים, בלי כלום. הוא היה מעביר לי הרבה מידע.

ע. אין היהת צורת העברה של תקציבים יהודי دمشق? באמצעות הגיינט, באמצעות היגיינט, באמצעות הIAS. אין עבר חסף מכאן, אין מתאר לעצמי שהמוסד העביר להם. לא, זה לא עבר מהארץ. לא הייתה נגיעה של כסף בכלל בישראל. ההגבי היה בנוי. יורק של כל תורנוגים. הגיינט, הIAS, ניאנה של הקלייטה, כל הארגונים שהעבירו כספים, כולל סוכנות, מוסד, הכל עבר לתחבונאות בניו-יורק. העברות הכספיים, תקציבי וחוץ-תקציבי נעשו, על פי מה שאני יודע. הגיינט העביר כספים תמיד לפחות או הרבה הראשי של יהודים دمشق. הגזבר זה מי שהיה אחר כך יויר התנהלה, שהגיע לניו-יורק ואפילו הוזעך אחר כך שהוא רוצה לחזור לדמשק. הוא בן-דווזו של יוסף קלש. הוא היה הגבר של הקתילה. הוא היה מקבל את הכספיים.

ש. כלומר שני האנשים האלה – הרב חמרא והגזבר הראשי היו מקבלים את הכספיים. כל אחד בנפרד?

ת. לא. הם היו מקבלים אחד בשביל השני, או זה או זה קיבלו. כלומר, הרישומים בגיינט היו שהכספי הועבר או לחמרא בעצמו או לפחות. כי ידעו בגיינט שהגזבר הוא אדם מאד ישר.

ווען רושע

- ש. הוא לא חרב חמורה.
- ת. לא. אגב, כשהגזבר הגיע לניו-יורק הוא נתן להם ציק של הקופה, 200 אלף דולר. הוא החזיר להם. הוא יכול היה לחתות את זה לעצמו. עם היותו היה בז'יזוק אותו דבר. צריך לדעת של היותו היה אינטערס לכארה לא ציוני, אבל בתהים שלך, שלא underestimate מה שהאייס עשה למען יהודי سوريا. הוא עשה ממש יהודי سوريا עובדה אודירה בהעברת תקציבים ובמונען אשרות כנישת לאלהיב.
- ש. הייתה מיכסה והיא הייתה מוגבלת במספריהם?
- ת. כן. לבירותיהם למשל זה היה 40,000 אלף, לسورיה נדמה לי שזה היה 2,000 או 3,000 בלבד. לדעתי זה היה אפלו פחות. אבל היותו עשה עבודה גדולה מאוד.
- בתקופה מסוימת, בין-1973 או בין-1974 הם אפלו הגיעו להסדר שוחד להעברה של כמה מטוסים בלילה בטיסה דרך ממשל לבנון, דרך ביירות, וזה דלפ' זהה מעצר, אבל הם הוציאו יהודים מדמשק, שעלו מנמל התעופה בدمشق, טסו לבירות, היתה להם שהיית לילה של שעה או שעה וחצי והיה להם גם מעל 5 שעות לשחוות מעל אדמות לבנון וחמתוס טס. מעבר לזה זה מעצר. אבל זאת היתה פעולה מוחלטת של היותו. אני מאמין שהמוסד היה מעורב בכך בנסיבות זאת או אחרת, אבל בהחלט היותו עשה עבודה גדולה, ולדעתי חשוב מאוד שככל מה שקשרו ליהודי سوريا, אם אתה עשו דוקטורט – היותו וגינויו מאד חשוב.
- היותו עזר לי מאוד במידע. כשהייתי בניו-יורק פגשתי את אנשי הגיינט וראיתי וידעתי מי עבר, איך עבר, התמיכה שלהם בנתוי ספר, התמיכה שלהם בתקציבים ייעודיים מאוד. הם גם העבירו כספים ליציאת יהודים מסוריה, כי היה עניין של תשלום שוחד לשיטנות. היה להם תימחר – שוחד עליה בכמה, וזה עליה בכמה. מי שהיה ממלך את הכספי היה תמיד הרוב חמורה. הוא קיבל את כל הכספי לקופה שלו והוא היה משלם. הבעייה היתה שהוא לא ניהול רישומים של הכספיים. היה אומר: נתתי לך, נתתי לך, אבל הוא לא רשם. נראה שחילק נשאר אצלנו וחלק נשאר בארה"ב. אני לא יודע, אף אחד לא עשה אותו דין וחשבון.
- ש. אבל היה גם גזבר.
- ת. הגזבר החזיר את כל הכספי שהוא לו. מה שהגזבר נתן היה רשום, מה שחייבת נתן לא.

- ש. אם כך היו שתי קופות נפרדות.
- ת. אני חושב שכן, הגابر לא רב עם הרבה חמרה. הוא לא רצה לרב אתו. אני יודע שזיהיתי וسمתי חצبني רצוי להיכנס פנימה וחמרה לא נתן להם. היו לוות כמה סיבות, קודם כל הוא פחד שהם יקחו את הכספי לעצםם, מה שאינו לא בטוח.
- ש. סמי וזיהיתי היו כבר באלה"ב.
- ת. לא. הם היו עדין בסוריה.
- ש. הם רצו להיכנס למערכת החלוקה של הכספיים.
- ת. סמי עבד כפול – סמי עבד בשבי המוסד ובשביל הסורים. זה ברור מעל לכל ספק. סמי חצبني עבד בשבי המוסד ואני לי שפק בזה בכלל בכלל. לדעתי היה איזה שהוא בסיס של מתייחסות בוגל העניין הזה בין סמי לבין הרבה חמרה. זיהיתי לא עבד בשבי המוסד. לדעתי הוא אף פעם לא עבד בשבי המוסד. זיהיתי עבד בשבי המוחבראות הסורית מההתחלה ועד הסוף, מטעמים אידיאולוגיים. הוא ראה את עצמו אורה سوريا. הוא לא חשוב בכלל לבוא לאכאן. לדעתי הוא גם לא יבוא. אין בכלל מה לדבר על המצב הזה שהוא יבוא.
- ואז לאט לאט התחלתי להתרשם על כל הארגונים וرأיתי אין הם מעבירים את הכספיים וכו'. צריך להבין שככל המידע הזה שאספתי ושבער דרכיו לא היו מתוך מטרות המכירת מידע או העברת מידע. היהתו לו מטרה לפרסום כדי שתינויו צעת קהל ציבורית על מנת לשים את זה באגינזה גבוהה, של ממשלה ישראל, של המוסד וכו', כי האמנתי שהוא צריך להיעשות.
- ש. מתי לԶעטן המאמצים האלה ונשוא פרוי מה הייתה התרומה של המאמצים האלה שלך ושל אנשים אחרים לעניין הזה של יצאת היהודים מסוריה?
- ת. סביר ועובד מדריד, אם חיכיתי לשיחות עם הסורים, עם מדינות ערבית לא סוד שהאיש הראשון אשר בעצם שם על השולחן את הבעייה של יהודי سوريا מביתם איך צריך להתייחס לזה היה יצחק שמיר שהיה ראש הממשלה, ערבית ועובד מדריד. אני הলכתי לפגוש אותו מיזומני עיתונאי, באמצעות חבר עיתונאי, יוסי אחימאיר, שהיה הדבר שלו ומזכיר ממשלה ואחר כך הוא עבד במערב. הוא היה עורך לילה. הוא בא לשם עם העיתונות. אמרתי לו: בוא ותעשה לי פגישה עם שמיר, אנחנו רוצים לדבר אותו. באתרי

לפניהו עם יוסף קלש ועוד חברים מתחנהלה, יוסף ריקה ועוד כמה, כשהחניל הקטע של הכבוד כולם פתאום התחילו לדבר, והם לא מפחדים. בשビルם זו את פגישת געם ראש הממשלה. הפגישה נערכה בקולנוע "ירינה" בחולון, כמה שבועות לפני ועידת מדריד. פנסנו אותו בחטף לארבע שעות. אמרנו לו: בוועידת מדריד מדברים אתם על כן ועל כן, מפרש ראשון רשמי. אנחנו מאד רוצים שתעלה במחוק הוועידה את העניין של היהודי سوريا. כמובן שהעניין הזה נושא לבבו, למרות שהוא אדם מאד קשה, אבל עניין היהודי תמיד מתגבר עליו. הוא היהודי שבעניינו זהה הוא קודם כל יعلا את זה, אבל הוא בิกש מוסיף קלש שישלח לו איזה סקירה על העניין, והוא שלח לו איזה סקירה. אמרתי ליוסף קלש: אני לא שלח לו סקירה. אני לא עובד בשביבו. יש לו את המוסד והשב"כ תחת הידיים שלו. אני לא שלח לו סקירה, אתה רוצה לשלוח – תשלוח.

ש. הוא בิกש מכך לשלוח לו סקירה?

ת. לא. הוא ביקש מהנהלת הארגון, זה הצריך אותו. זה לעג בראש. הקהילה יודעת יותר מהמוסד? הוא עושה צחוק מאיתנו, הסתכלתי על שפיר ואמרתי לו: תשמע ראש הממשלה, היהודי سوريا טובליס כמו הרבה יהודים מהאזור מהתניכשותו של סרוכ עוזף. תמיה אומרים להם תשתקא.

ש. מה שיווסף קלש טען בפני שהיתה אפליה כלפי היהודי سوريا.

ת. הוא טוען גם בכך אבל מצד שני הוא שוכת שהם גם לא רצוי לצאת מסוריה. אבל זה ברור שעיזוד עלייה נעשה בארץ מעט ערב פחות מאשר נעשה עיזוד עלייה בבריתם. מסורבי עלייה הצד אחד לא קראו לחם מסורבי עלייה הצד השני. התקציב לעניין של עיזוד עלייה היה פחות מאשר פה. אז אמרתי: בסדר, מתחכים למשא ומתן עם הסורים, בבקשה. על בסיס מה? על בסיס 1, 2, 3. אבל לא כקלף מיקות. אני פחדתי, ואמרתי את זה גם ל handleChange, לא כקלף מיקות. שלא יגידו הסורים: תרדז מהגלו בשבי היהודים. זה בכלל לא קשור. פה יש לנו סכטן על בסיס של אדמות, יש לנו בסיס ביטחון. אבל מחוות של רצון טוב ולא כקלף מיקות שיתנו לחם לכלות, go my people. חבל על הזמן. ליצחק שפיר היה ברור שאי אפשר לכrown אחד באחד. הוא ביקש סקירה, אז יוסף קלש עבד על זה מאד קשה ושלח לו סקירה. אמרתי ליוסף: אתה שטם מבזבז את הזמן שלך, יש לו ערמה של פקידיים שעושים את זה

נתן רושי

בשבילו והם עושים את זה לא פחות טוב מכך. כמובן שקלש חשב שהוא מבין יותר טוב מהם, אמרתי לו: שלח להם, מה איכפת לי
בכל אותה תקופה הסוכנות היהודית תיקצה את התאזרחות עולי סוריה, היא פעולה תחת
מאזינים מבוקרים. הכל היה בסדר. אבל אף פעם למשל לא היה איזה אירוע מען יהודי
سورיה שהסוכנות יזמה, כי אף אחד לא רצה להרים את ה...

אני יודע ש מבחינה מקצועית המערכת הסוכנויות פעולה עד גבול מסוים. היא לא פעולה
בעידוד עליה בתוך סוריה. היא לא רצתה גם. לא היה לה אינטראס. זה לא
התפקיד שלה. זאת לא העבודה שלה. העבודה שלה היא גם לא קליטה. במידה מסוימת
החוسطלים, ואחר כך הקליטה היא בידי משרד הקליטה. ככלומר הסוכנות עשו את
הצעדים הראשונים. אבל בכלל זאת הייתה פתיחות פה, היתה מחלוקת שעשתה כפולה כמה מחלוקות
של המוסד. הכל היה כפול. מבחינת ביקורת אני יכול להגיד שהזשה פשוט מגעיל כמה מחלוקות
עסקות בדיוק באותו דבר וכולם נופלים בין הנסיבות. זה זועה. אם היו מחלוקים שיש
מחלקת ליהודי ארץות המצוקה שעובדת בתוך המוסד ורק היא עוסקת בזו, אבל לא כמו
זויה היה שהמוסד עסק בזו וכולם עסקו בזו. זה הכל הפרד ומשול. ראש הממשלה וראש
הממשלה עם הסוכנות. זה אינטראסים זרים. כל אחד חשב על הכבוד שלו במקום על
האינטרס הנכון שהוא להוציא את היהודים מסוריה. אני כמובן רציתי למתחה על זה
ביקורת, אבל אמרתי שזו לא לטעין. לא עכשו, אחורי שהם יבואו – אולי, וזה גם לא בטוח,
מה שאני יכול להגיד ולהסביר על מנת לסכם את העניין אני חשב, לו נראה, ואני לא יודע
את הכל, כי אני הייתי מאד ממוקד, שחייב עבד בצורה מאורגנת מלמעלה, מהמוסד שהיה
לו זרועות שבינהן הייתה הטוכנות היהודית, מרכז הקליטה, הארגונים הולונגולריים והם
ניסו למרכז אותם, להיותentralists, גודי פילדקר וכולם עבדו תחת המוסד. מחלוקת
המחקר של משרד החוץ עבדה תחת המוסד. מחקר מדיני הם קוראים לזה. אני ראיתי
שהתרומה שלי בעיתותיי הייתה מעבר לכוח שלי בעיתונאי, בעיתון כל כך קטן. אני ראיתי
שירות הפקה ציבורי מאוד גדול. הקפדי לנתת רקע לעיתונאים שעסקו בזו, לעיתונאים
כעירים ולאנשי טלוויזיה בארץ בעיקר. אני חשב שתרומתי הייתה לא קטנה.

ש. חתיכת פעם לעובדה שהלו ש היה ראש המוסד החזיק את הרבה תמורה כסוקן של המוסד בסוריה ולא בחר באנשים מטעם.

ת. למוסד היה נוח לעבוד עם הרב תמורה, כי הוא היה בשלט. לדעתי העובדה שהרב תמורה היה בשלט זה הייתה בגלל שתי סיבות. הסיבה הראשונה שהלו הכיר את ההיסטוריה של הרב תמורה, איך הוא עשה הרבה וזכה והוא גם הכיר את הרב אנדריוו, הרב האחרון שראה את אלוי כהן. הסיבה השנייה זה שכנראת הלו מבטיח לרב תמורה כבר אז הבטחות מה שהוא יקבל כשחוא יבוא וכוי. חס גם נפגשו לדעתי.

ש. חס נפגשו כמה פעמים בניו-יורק. גם אורי גורדון נפגש עם הרב תמורה בניו-יורק.

ת. לא רק אורי גורדון, אלא גם אנשים אחרים. אני חשב שעל הרקע הזה הרב תמורה היה קצת שפט של אפרים הלו, ראש המוסד. לפי דעתך זה הבסיס. לא היו לרבי תמורה אינטרסים נקיים תמודד, הוא עבד הפוך על החפון. לפחות הוא כבר לא ידע איזה אינטרסים לשרת – האינטרס שלו, האינטרס שלהם, האינטרס של היהודים. בסך הכל אתה לא יכול לבוא לרבי תמורה בביטחון שהוא כבר יהודי. לא, הוא עוזר להם. אבל הוא לא עשה את זה מטעמים ציוניים בלבד. למרות שתדע שהרב תמורה ציוני. גם המשפה שלו היו משפה ציונית. העבודות שהיות אתה רואה בזיכון איך זה עובד, מה הוא קיבל, אז אתה מבין שצדקי שהוא לא עבד רק מטעמים שלו, אלא שהוא היה מופעל. אבל זה בסדר.

צריך לדעת של הלו במדינה כמו دمشق ולא להיות מחובר למוסד, זה ... נגמר. צריך להיות מחובר.

ש. יש הרבה טענות של יוסף קלש כלפי המוסד, כלפי משה תל שהיה עצג תסוכנות. בעניין הזה של הטיפול בהעברת היהודים בניו-יורק, אחורי שהם שוחררו, ארצתה. אתה מוכן להבהיר את הנקודה הזאת?

ת. יש בעיה מאוד קשה. החבריה מתחסנות פיספסו נגידול את העניין של העיזוז לעלייה לארץ. רק 50 אחוזulo לארץ מתוך כל הקבוצה שיצאה מסוריה.

יוסף קלש טוען שאילו עיזוז העלייה היה מותבצע נכון, כלומר מותבצע על ידי אנשים שהם יוצאי סוריה ולא היו איזה פקידים של חטבנות והיו אנשים מיוםנים באופן רציני, כמו

ווען דבשוי

שיעידוד עלייה צריך להיעשות – אז כולם היו בארץ, או 80-95 אחוז מהם. אין מה לעשות, מי שעלה לארץ הסתדר יותר טוב מалаה שعشארה.

ש. זה אתה אומר מ透ך ידיעתך?

ת. במאה אחוז, כי מי שנסע לניו-יורק, ונסע בלי כסף לשם לא נהיה מיליוני. ואלה שהייה להם הרבה כסף נשארו בארה"ב, עשו עסקים. רוב האנשים שייצאו היו אנשים מאוד עניים. 90-95 אחוז מיהודי סוריה ביציאה הגוזלה היו אנשים עניים, ביציאה בשנות ה-90. קלש טען שם היו מעודדים אותם שם נכו ולא פקידים כמו משה טל ואחריהם היו שלוטים בעניין, הוא צודק בטענה שלו.

ש. תודה רבה. הצבעת על נקודות מבט שונה לחולוטין ממה שראיתי כשנפגשתי עם כל פיני פקידיים. זה מאזן יפה את התמונה.

היכרות אדם בשם עמוס במסגרת המוסד, שהוא אחורי רוש עמיון!

ת. אני רוצה להגיד ממשו, אני רוצה קודם לדבר באופן עקרוני ואחר כך אני אדבר על עמוס. בכל מה שקשרו ליהדות המצוקה, אתה צריך להפנים את זה. אם אתה לא מפנימ את זה אתה עשה עול לעצמך. אף אחד מנציגי המוסד, מראשי הדסקים שם שעבדו לא יכול היה לפעול בלי היהדות המקומית, הפעילים שלת, האנשים שלה. הוא לא היה עוכבר באף מקום. אבל מה קרה? אחורי שהחייב עשה את שלו, הם היו בוגעים בו ואמרם " אנחנו עושים".

אתנו לך דוגמה: אני פעלתי למען יהודי אתיופיה. ראש הסניף שלחם בסודן היה בתפקיד בשם פרדה איזזה אקלום. פרדה עשה עבודה מדהימה בשביב המוסד בסודן. חן הגע לארץ, ובעטבו בו. העיפו אותו לכל הרוחות ותשדים, ויצאו בהודעות: עשינו, אנחנו. למעשה הם לא惚רו את סודן, הם לא חיכרו את אתיופיה. הם לא יודעים מה זה טיגראי, שזה תבל בצפונו אתיופיה שימוש היה חלק מההיסטוריה של יהודי אתיופיה, אני אומר את זה מ透ך ידיעתך. אני חבר של כל אנשי המוסד הגוזלים שעבדו בתבל זהה. אני גם הייתה באתיופיה.

ש. הספר של שימרון עמוק בעניין?

...
...
...

נתן רועש

ת. לדעתני – לא, חד-משמעות. למה אני אומר את זה? כי הם התייחסו בצורה צינית – למקומיים במרכאות, כ-native מפגרים, שם אנחנו הלבנים האשכנאים לא היינו מגעים – הם לא היו יוצאים ממש. זה הפוך! אם הם לא היו שט – אתם לא הייתם מוציאים אותם.

ש. וזה אותו דבר ביחס לייהודי סוריה?

ת. מוחלט. חד וחלק. אם לא היו פעילים בעידוד העלייה, הצעירים שם, האנשיים המקומיים בשנות ה-40 וכל החברים שעלו בשנות ה-30 ומאוחר יותר בשנות ה-50 וה-60, כל האנשיים המקומיים האלה שנטפסו וענו וכו' – אף אחד לא היה מוציא אותם. כי הם הכירו את האנשיים, הם הכירו את השלטון והם ידעו את מי אפשר לשחד ואת מי אי אפשר לשחד. הם גם לא עוררו תשומת לב כמו שכנס מישחו זר לתוך סוריה.

ההתיחסות של המוסד אליהם הייתה פשוט זועה, התיחסות מזולגת, משפיליה, מנמיכיה, מפחיתה, פשוט הפכו אותם לפוזלים.

ש. וזה אותו דבר ביחס לעמוס? זה מה שרצית להגיד?

ת. בוודאי. באופן עקרוני אני חייב להזכיר שככל הפקיזות הזאת לא מצאה חן בעיניי בכלל המזינות הזאת. הם החזיקו אותם בזרנה של סייענים חכימותיים וזריגו-אותם כדי נמק על מנת ליצור לעצם הילה, ואלה האינטלקטוס הזרים שאני מדבר עליהם. הם לא דנו אתם. בגובה העיניים על הבעיה והפתרון של. זה לא שהם ישבו ליד אותו שולחן כשוים מול שווים. אם אני איש מוסד, אתה איש מוסד. בסדר. בוא נדבר באופן גובה העיניים. אבל הם החזיקו בהם שיטיעניים זה פחות.

ש. ככל הздравה הזאת היא כדי לומר דברים על עמוס.

ת. כן. אני חושב גם שהפרישה של שוש עמית הבהירה לכולם שהוא פשוט היתה up fed. היא הבינה את העניין. נמאס לה. היא הבינה את העסוק. היא הבינה איך זה עובד – הפוליטיקות, משחקי הכוח.

אם אפה רוצה לשאול אותי מי ח奸 אדם שהוא דוגמה הפוכה של עמוס? כן בראגון הייאס אדם כמו תים הלחמי, שהיה פקיד מאד רציני של הייאס, שעובד במקומות מזוקה. האספירציות שלו היו מוסדיות במרכאות אבל התיחסות שלו הייתה ממש בגובה העיניים. אני בראגון איש לא אהוב את עמוס וגם את שוש עמית לא אהבתי.

נתן רוש

- ש. עמוס הגיע בדיקך באותה תקופה שבה שוחררו היהודים. קצת לפני כן.
- ת. אבל זה לא שהוא עשה למען השחרור שלהם. השחרור שלהם היה החלטת מדינית.
- ש. אבל בעניין של הבריחות.
- ת. מה זה עניין של הבריחה? פטורייה אף אחד לא יצא בלי שימושו עצם עיניים. אם היו רוצחים לעצור, אף אחד לא היה ברוחת. מה ההגדרות המוטופשות של ברייחו? אם הסורים רצוי לסגור את הגבול חיות יכול לבסוף?
- ש. אתה מכיר אישית את עמוס?
- ת. לא. אני מכיר אותו מצד שלישי, משותנו משותפים. אני לא חושב שהתרומה שלו יכולה להיות גודלה מבחינת התמוך שלו.
- ש. הוא היה בתקופה הקריאות, לפני 1992.
- ת. היישיבה שלו בשנים הללו הופכת אותו למרכזי, אבל מצד שני אני בהחלט חושב שגם הוא היה לפני 1992 וגם בכלל שהוא היה אתרוי 1992 יש סכנה שם אתה מראין אותו אתה יכול לקבל נקודות מבט מעותות. הוא יגיד לך: אני שעמדתי ב-point when זה, בנקודת המפנה הזאת, אני עשית את זה. אבל אתה צריך לבדוק אותו על כל מילה שהוא אומר. זה דבר מאד חשוב שתדע את זה, כי אתה יכול פה ליפול, ולכן כל ריאיון שאתה עורך אותו אתה צריך לעשות עוד 4-5 ריאונות מצליכים. אני חושב שהוא עדין במוסד. עזין מנהל את המחלקה. אתה צריך מאד להיזהר בריאיון אותו. הבנות ששתתפו והובאו בשקיים, מעצרו אתם גם 2 יהודים. הם אנשים שהופעלו על ידי המוסד. הסורים האשימו אותם בזיה שהם עודדו אותם. ההודעה של מהם ידייך בכנסת...

סוף הריאון